

Mjuterina om den

vanvettiga kärleken

DET VAR i slutet av sommaren - 68. En kort tid efter majs barrikader. Mitt i ultravänsterns epok. Vid den tid då det, i de kretsar jag förde mig, enbart handlade om marxism, strukturalism och psykoanalys — och då litteraturen, där den överlevt, inte längre var något annat än vetenskapliga, obestämt skildryllna och skamsna övningar, vilka vi ägnade oss åt under kontroll av skolluxar och lingvister.

Detta sagt för att visa i hur hög grad Belle du Seigneur, med sin glansfullhet, sin bravur, med sina berättelser om kärlek, prakt och yppighet, kunde verka otidsenlig. Liksom hur lätt jag kunde fås av denna i grundna klassiska roman, så full av handlingar och personer; en roman som enkött, utan omvägar eller förbehåll, med en tvärsäkerhet som just då kunde uppfattas som omedvetenhet, berättade den gripande legenden om Ariane och Solal.

Men den fåsade mig. Och vad mera var: den härtörde mig. Och där ligger förmodligen den oemotsämliga kraften i den romantik jag minns från läsningen

denna sommar: en av min ungdoms mest omskakande litterära kansloupplevelser.

Senare fick jag träffa Albert Cohen i Genève, i den lilla hemma hos honom i Genève, i den lilla lägenheten på avenue Krieg, varifrån han väl knappast längre gick ut. Vi tillbringade långa eftermiddagar tillsammans med att tala till honom om ämnen, kvinnorna och de ansträngningar jag gjorde för att få filma Belle du Seigneur — han med att visa mig gamla papper, beundrabrev han fått, budskap från denna världens stora vilka föreslog honom för Nobelpriset, eller med att läsa högt för mig, i ett tillfälle, budskaft från denna världens stora minns honom där han läst skälvande upp svartfjuksscenerna i slutet. Löjvåkande i svarta svarta scenerna i slutet. Löjvåkande i svarta svarta scenerna i slutet.

Men i detta löjvåkande, i den passiva men förutsatte, i det sätt på vilket denna mänskliga — nästan helt utan figurer, lag något lämpligen sublim, Cohen — en stor författare.

Det märkligaste var väl hans tillbakadragandet. Hans ensamhet. Det avståndstagande från världen, från andra och sig själv, som han tycktes ha vikt sig åt. Ja, det märkligaste var att alla dessa berättelser, hela detta överflöd av liv, ord, besynerliga situationer och intriger sprang fram ur huvudet på en skapande människa, som sedan tio tjugo år nästan aldrig lämnat sitt rum. Som en bild av Kafka, förvisso. Som en bild av Proust, i sitt rum med korvkäggat matrasserade som en likkista. Som en bild av Dostojevskij i sin fångelsehåla, eller Pound i sin cell. Kort sagt, som en bild av alla dessa inmurade författare vilka skänkt världslitteraturen sina mest skrämda berättelser.

På den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gåtfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

Cohen ansåg i grund och botten — liksom Lacan — att köttet utgör ett nederlag, att erotiken är ett ofrånkomligt misslyckande. Och detta är kanske en av de anledningar som gör att jag fortfarande, efter nära tjugo år, är så starkt fascinerad av denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

■ ■ ■ Jag tror också att jag fast mig vid den metafysik som uttrycks i den. Det är ett starkt ord, det är jag medveten om. Det väckte inte särdeles stor förtjusning på vederbörjande. Och jag minns särstarkt läst vid denna roman.

• Albert Cohen hemma i Genève. "Belle du Seigneur", hans 800-sidiga kärleksroman som Bernard-Henri Lévy har skrivit om. Han håller för närvarande på att översätta till svenska och berömnas utkomma våren 1989 på förlaget Interculture.

■ ■ ■ Nej, förresten. Kalla den inte kärleksroman. Eller om man nu vill hålla fast vid benämningen: rensa den från allt som det ordet innebär av lycka, strålglans, romantik och tillmötesgående. Se den cynism som Solal egentligen uppvisar. Patetiken hos Ariane. Köttets karkare som bokstavligen saknade biografiskt kärleksroman var ett verk av en författare som 1900-talets märkligaste arna kronologi som inleder volymen från Pleiade — 1900-talets märkligaste dag bekräftas av den arma, ack så främst detta — som jag föredrar och som även de mest romantiska. Först och sist tillämbna. Liksom alla antaganden, inte tillräckligt betonat det judiska i verovansänd, markerar jag att jag kanske överens om att säga. När jag läser de som berättar om Ariane och Solal, jag har inte tillräckligt talat om Solal, denne underbara hjälte, strålglans och osäker, vilken mitt under Hitleridens värsta förföljelser håller fram sin judendom i ståt och trots. Vilket är desto mer beklagligt som denna aspekt självfallet blev viktig för mig — och att detta handlade av det judiska i hög grad bidrar till den dragningskraft boken aldrig slutat utöva på mig.

När jag upptäckte Solal blev han mycket mer för mig än "enbart en enkel romanfigur". Genast att för mig främsta som ett slags förebild eller inbjudan att acceptera sitt öde — i likhet med de verkliga figurer som inte nöjer sig med att charmera eller förströ oss, utan förändrar oss, ar- betar med oss, griper oss i djupet av vår varelse och tvingar oss att lösa. "Solal, käre Solal", brukade Albert Cohen säga till mig, när han tog emot mig eller skrev till mig.

Och detta tilltal, hur färdigt smickrande det än kan låta, kom att utöva inflytande över några av de val jag då i hemlighet övervägde. Nämligen litteraturen, den som i enlighet med sin uppbyggda bygger på den realitetsprincip som den förmår, och på de existenser som den bemäktigar sig.

(Översättning: Leif Janzon)

skilt den där lördagen, då jag kom med ett helt batteri frågor: kring livet, döden, lagen, det heliga — och då han plöjtligt verkade så trumpan och knarrig, då han skyllde på något obestämt illamående eller yrseanfall för att tvinga mig tåga och ge mig liväg.

Men det är metafysik det gäller, ända ut i fördomandet av myten om den vanvettiga kärleken. Och jag kan inte finna något annat ord för att benämna hans oupphöriga förkastelsesdomar mot "naturen", eller omvänt: hans förhållande av det som han kallade "antnaturen". Cohen fick i dessa stunder något av blisk profet över sig. Han återuppväckte tonfallet hos Jesaja, som utgjuter sin galla över de "heliga lundarna" eller "trädgårdarna där uslingarna slår rot". Och han tar med detta plats i den stora antinatur-tradition som enligt min mening hedrar vårt filosofiska tänkande: den tradition som föredrar den stränga disciplinen i det konstfulla och i lagen framför tjuskräften i jorden, i livet, i det konkreta, ja i själva tingens och i skogs-

Behöver jag precisera hur mycket jag är skyldig honom i detta avseende? Lat oss säga att jag inte vore den filoman som Bernard-Henri Lévy har skrivit om håller för närvarande på att översätta till svenska och berömnas utkomma våren 1989 på förlaget Interculture.

■ ■ ■ Nu är det sagt. När jag läser de som berättar om Ariane och Solal, jag har inte tillräckligt talat om Solal, denne underbara hjälte, strålglans och osäker, vilken mitt under Hitleridens värsta förföljelser håller fram sin judendom i ståt och trots. Vilket är desto mer beklagligt som denna aspekt självfallet blev viktig för mig — och att detta handlade av det judiska i hög grad bidrar till den dragningskraft boken aldrig slutat utöva på mig.

När jag upptäckte Solal blev han mycket mer för mig än "enbart en enkel romanfigur". Genast att för mig främsta som ett slags förebild eller inbjudan att acceptera sitt öde — i likhet med de verkliga figurer som inte nöjer sig med att charmera eller förströ oss, utan förändrar oss, ar- betar med oss, griper oss i djupet av vår varelse och tvingar oss att lösa. "Solal, käre Solal", brukade Albert Cohen säga till mig, när han tog emot mig eller skrev till mig.

BERNARD-HENRI LEVY